

Följderna kan vara allvarliga om grundvattnet förorenas

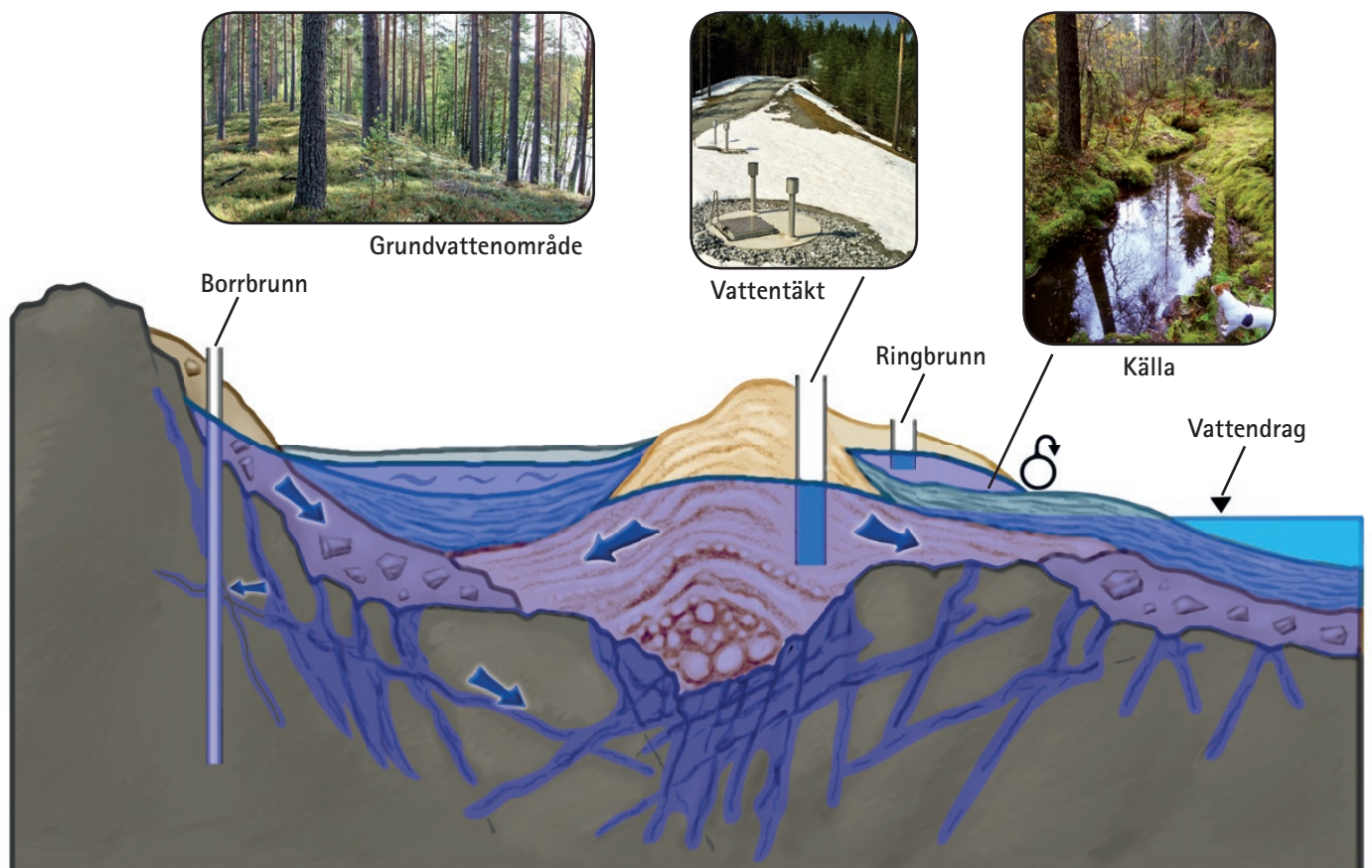
Var noggranna på grundvattenområdena!

Grundvattnet är vårt dricksvatten

Grundvatten bildas då regn- och smältvatten infiltreras i jordlagren. Det är vatten som fyller de öppna porerna i jordmånen och sprickor i berggrunden. Grundvatten förekommer djupt nere i jorden nästan överallt. De grundvattenreserver som är av största betydelse för vattenförsörjningen har klassats som grundvattenområden.

Över 60 % av det hushållsvatten som distribueras av vattenverken i Finland är grundvatten eller artificiellt grundvatten. Dessutom används hushållsvattensbrunnar allmänt i glesbygden. Grundvattnen måste skyddas, för att vi ska ha tillgång till dricksvatten av god kvalitet nu och i framtiden. Grundvatten som sipprar till ytan vid källor eller rinner ut till vattendragen, och vidare till sjöar påverkar också tillståndet.

Figur: GTK, Grundvattnets förekomst, illustration Harri Kutvonen Fotografier: Anne Petäjä-Ronkainen

	Berggrund		Strandavlagring		Grundvattnets yta
	Morän		Lera		Vattenflödets riktning
	Istidsavlagring (Ås)		Torv		Källa

Lagen förbjuder förorening av grundvatten

Miljöskyddslagen förbjuder förorening av grundvatten. Enligt förbudet får inte ämnen, energi eller mikroorganismer behandlas på ett sådant sätt att grundvattnets kvalitet kan bli skadligt för hälsan. Den vars verksamhet har förorenat mark eller grundvatten är skyldig att rengöra den förorenade marken eller grundvattnet. De ämnen som förorenar grundvatten kan spridas på stora områden med grundvattnet. Det är svårt, långsamt och dyrt att rena förorenat grundvatten.

Också andra lagar och kommunernas bestämmelser tillämpas vid skydd av grundvatten.

Håll egna tomten ren

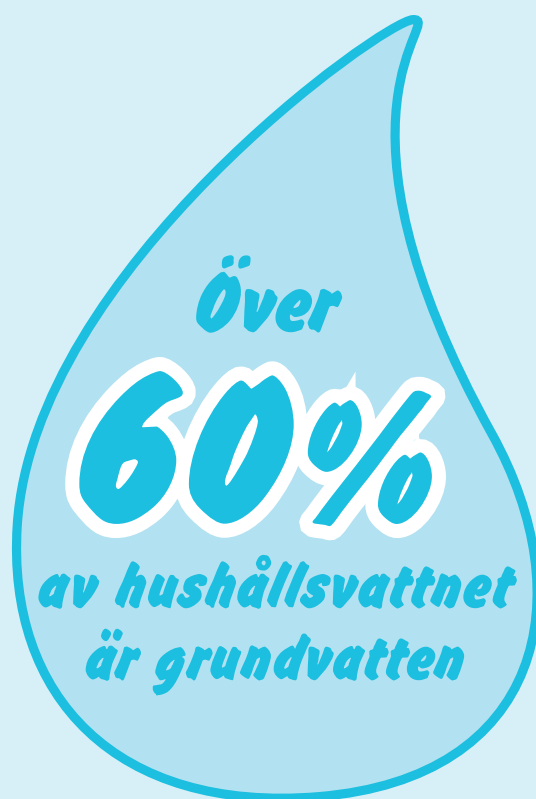
Vid lagring av oljeprodukter och andra brännbara vätskor ska man följa föreskrifterna i förordningen om hantering och upplagring av farliga kemikalier. Inne i bostadsutrymmen får man uppbevара högst 25 liter och i lager högst 50 liter brännbara vätskor.

Många växtskyddsmedel rör sig lätt i marken och de sönderfaller mycket långsamt. Därför är användningen av dem begränsad eller helt förbjuden på grundvattenområden. Tänk noggrant på behovet av användning av växtskyddsmedel! Kontrollera eventuella användningsförbud eller -begränsningar på försäljningsemballaget. Lämna en obehandlad zon kring brunnar och källor då du använder växtskyddsmedel.

Tvättmedel och andra kemikalier sköljs till marken då man tvättar eller gör service på bilar och maskiner. De innehåller vattenlösliga föreningar, som kan följa med vattnet från

markytan längre ner i jorden och ända till grundvattnet. På grundvattenområden ska man använda sig av sådana tvätt platser, där tvättvattnen leds via sand- och oljeavskiljare till avloppsvattennätverk.

Undvik uppbevaring av avfall och skrot på bostadsfastigheter. Det kan läcka skadliga ämnen till jordmånen från dem. Bevara flytande avfall i lämpliga, tättslutande kärl och placera kärlet på tätt underlag.

Med bra underhållning av din hushållsvattensbrunn och tillbörlig hantering av ditt avloppsvatten försäkrar du att kvaliteten av dricksvattnet behålls god. Det lönar sig att regelbundet granska brunnens skick och hur täta skydds-konstruktionerna är. Led regn- och smältvatten bort från brunnen.

De fastighetsvisa kraven på behandling av avloppsvatten är i regel strängare på grundvattenområden än på andra områden. Kontrollera kraven i kommunens miljöskyddsbestämmelser.

Var uppmärksam också utanför den egna gårdsplanen

Man kan lägga märke till grundvattenområden i form av sand- och grusåsar och tallmoar. Grundvattenområden och skyddsområdena kring vattentäkter är ofta markerade med skyltar i terrängen. Försäkra dig om att ämnen som är skadliga för hälsan inte kommer åt att läcka i marken då du agerar på grundvattenområden. Försök begränsa skadan om det sker en olycka eller skada och anmäl omedelbart läckage till nödcentralen (112) och kommunens miljöskyddsmyndighet.

Före detta sand- och grustäkter är särskilt känsliga, eftersom de saknar jordmån och växtlighet som skyddar grundvattnet. Informera kommunens miljöskyddsmyndighet om du upptäcker avfall, vätsketunnor eller -kanistrar, bilskrot, tecken på underhåll av maskiner el.dyl. i terrängen.

Tilläggsuppgifter

Hos kommunens miljöskyddsmyndighet och NTM-centralen kan du fråga efter tilläggsinformation om grundvattenområden och om det finns en skyddsplan för grundvattenområdet. Skyddsplanen innehåller förslag på åtgärder som områdets aktörer kan vidta för att bevara grundvattnets kvalitet. Hos miljöskyddsmyndigheten eller vattenverket får du veta om det finns en fastställd skyddszon för grundvattentäkten och vilka åtgärder som är förbjudna på skydds-zonen.

Miljöförvaltningens öppna miljö- och geoinformations-tjänst är en gratis datatjänst, vars karttjänst Karpalo innehåller grundvattenområdets gränser och du kan kontrollera där ifall din fastighet är belägen på grundvattenområde www.syke.fi/avointieto (främst på finska). Allmän information om grundvatten hittar du på miljöförvaltningens webbplats www.miljo.fi/grundvatten.

Lantmäteriverkets karttjänst Paikkatietoikkuna (www.paikkatietoikkuna.fi) innehåller också grundvattenområdets gränser.

Anvisningar för service och underhåll av brunnar samt nyttig information om brunnvattenkvaliteten hittar du på miljöförvaltningens webbplats www.ymparisto.fi/kaivot. Information om sakenlig fastighetsvis behandling av avloppsvatten får du hos kommunens byggnadsövervakningsmyndighet och miljöskyddsmyndighet.

Information om olika lösningar för fastighetsvis behandling av hushållsavloppsvatten finns på miljöförvaltningens webbplats www.ymparisto.fi/hajajatevesi och på Förbundet för vattenskyddsföreningarna i Finland rf:s webbplats www.vesiensuojelu.fi/jatevesi.

Kommunens miljöskyddsbestämmelser innehåller detaljerade bestämmelser med anknytning till beaktande av jordmån, grundvatten och grundvattenområden. Kommunens avfallshanteringsbestämmelser innehåller anvisningar för sortering, uppbevaring och lämnande av avfall till sakenlig mottagningspunkt. Kommunens byggnadsordning reglerar på vilket sätt grundvattnet skyddas i samband med grävnings- och byggnadsarbeten.

En förteckning över växtskyddsmedel som är förbjudna på grundvattenområden finns på Säkerhets- och kemikalieverkets webbplats www.tukes.fi/fi/Toimialat/Kemikaalibiosidit-ja-kasvinsuojeluaineet/Kasvinsuojeluaineet/Ymparistorajoitukset/Pohjavesirajoitus/.

Centrala lagar och förordningar

- Miljöskyddslagen 527/2014
- Statsrådets förordning om övervakning av hantering en och upplagringen av farliga kemikalier 685/2015
- Lag om växtskyddsmedel 1563/2011
- Statsrådets förordning om behandling av hushållsavloppsvatten i områden utanför avloppsnätet 209/2011

FINANSIERAD AV

Vattenverksföreningens
Utvecklingsfond

Vattenskyddsföreningen för
Vanda å och Helsingfors regionen rf

I SAMARBETE MED

Vesilaitosyhdistys
Vattenverksföreningen VVY

MTK

Vantaanjoen ja Helsingin seudun
vesiensuojeluyhdistys ry

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Kuntaliitto
Kommunförbundet

Pelastuslaitosten
kumppanuusverkosto

TAPIO

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

S Y K E

PRO
Agria

PYHÄJÄRVI INSTITUUTTI

GRUNDTVATTENBROSCHYRERNA KAN LADDAS NER PÅ ADRESSEN

www.ymparisto.fi/pohjavedensuojelu/esitteet